"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік $4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непомішених в газеті рукописей не звертається, хіба що дописувательвиразно зазначить, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непомішення та залучить почтову марку на її пересилку.

СТРАЙК В СИДНЕЙСЬКИХ СТАЛІВНЯХ ЗЛОМАНИЙ.

Полишені самі одні вести нерівну боротьбу з капіталістами і провінціональним та домініяльним правительством, страйкуючі робітники в сталівнях "Брітіш Емпаєр Стіл Корпорейшен" в Сидней, Н. С., рішили минувшої середи вернути до роботи, не осягнувши ні одного зі своїх скромних домагань. Такого висліду страйку сталевих робітників можна було сподіватись вже тоді, коли робітничий зрадник Луіс, голова майнерської юнії "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", приказав майнерам в Новій Скошії занехати симпатичний страйк і вслід за тим суспендував екзекутиву 26. дистрікту "Ю.М.В. оф А." з відомими комуністами МекЛакленом і Ливінгстоном на чолі.

Страйк сталевих робітників в Сидней розпочався дня 27. червня ц. р. Робітники домагалися лише 20 процент підвижки платні і відтягання юнійних вкладок при виплаті, що рівналося би признанню юнії. Ні одного, ні другого так елементарного домагання компанія не хотіла сповнити. А треба взяти під увагу, що сталеві робітники побирали лише 32 центи на годину. Це абсолютно не вистарчає на прожиток для робітника з родиною під теперішну пору. І коли компанія не хотіла сповнити цих скромних робітничих домагань шляхом переговорів, робітникам не оставало нічо иншого, лише вийти на страйк.

Дальша історія страйку є відома, так як про це широко писалося в нашій газеті. В страйковий терен наслано військо — по перше, щоби спровокувати страйкерів, по друге, щоби дати охорону скебам, коли би такі знайшлися до праці. На знак протесту проти наслання війська вийшли на страйк майнері в Кейп Бретон, які також працюють для тої самої сталевої корпорації, що й сталеві робітники. Солідарний виступ майнерів давав надію на виграну робітників. Та саме в той час на поміч капіталістам з "Брітіш Емпаєр Стіл Корпорейшен" поспішив Луіс. Чого не могло доконати провінціональне і домініяльне правительство з провінціональною поліцією і військом з цілої Канади, того доконав президент великої майнерської юнії. Луіс приказав майнерам вернути до роботи, прогнав з уряду радикальну екзекутиву 26. дистрікту — і цим не лише доїхав кінця страйкови майнерів, але й в самій основі підкопав страйк сталевих робітників. Під охороною провінціональної поліції і війська компанія почала брати до роботи в сталівнях щораз більше скебів, і страйкуючі сталеві робітники бачучи свою безсильність та будучи примушені до цего голодом — рішили вернути до роботи.

В ухваленій на масовім мітінгу резолюції, яка закінчує страйк, сталеві робітники заявляють, що їх фонди зістали вичерпані і деяких з них пігнала до робота загроза голоду для їх родин. Дальше вони нарікають, що проти них виступили всі за те, що вони хотіли дістати достаточний кусок хліба для своїх родин та одежину для своїх дітей, які змогли би піти до школи. І тому вони осуджують суди, поліцію, газети (очевидно капіталістичні) і федеральне та провінціональне правительство за таке становище супроти них. В своїй резолюції сталеві робітники заявляють також, що вони вертають до роботи, хоч їх кривди не є усунені, і в додатку сподіються ще, що многі з їх товаришів не дістануть в індустріях Кейп Бретону роботи, як це бувало в минувшині, і будуть змушені забратися з провінції.

Таким тоном жалю до всіх говорять сталеві робітники в Сидней, які в нинішний час продукційного підйому на цім континенті жадали трошка більше як 32 центи платні на годину. В дійсности, вина за те, що сталеві робітники програли страйк, за те, що вони дальше будуть голодувати зі своїми родинами і не зможуть посилати своїх дітей до школи, не маючи в що їх вбрати — спадає в першій і найбільшій мірі на капіталістичного наймита в особі президента майнерської юнії Луіса.

Ось такими провідниками може похвалитися зорганізоване робітництво в Канаді і Злучених Державах...

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісти" — видається лише за твої гроші і инших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помочі, лише від тебе. Тому присилай передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниш свій найголовнійший обовязок!

"КОСМОС"
УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

Досі вийшли з друку слідуючі книжки Видавничого Товариства "Космос":

КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін ..... .25
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нитки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін .25
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Синявський.) 150 сторін ..... .35
МАТЕРІЯЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІЯТУ. (Горєв.) 112 сторін ..... .25
ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) ..... .20

Замовлення на ці книжки разом з грішми посилайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. —— Winnipeg, Man.

З ПОЛЬЩІ І ГАЛИЧИНИ.

(Спеціяльна кореспонденція до "У. Р. В." з Европи.)

Польща на смертній постелі. — Як пращався Пілсудскі. — Втікають міністри. — Подорож румунського короля. — Жалюгідне жебрацтво українських патріотів. — Ще одна вдячність за вірну службу галицькій дрібнобуржуазії. — Ждуть.

Що буржуазна Польща конає, в це не сумніваються вже навіть її верхи. Сьогоднішний стан цеї найогидніїшої держави світа, що своїм режімом і насиллям перегнала найбільш реакційний колишній царський уряд — дуже незавидний. Не помагають всі піддержки Франції. Тай що тут помагати? Як людина підірвала в гульні здоровля до краю, то ніякими ліками не вдержиш її при життю. Инша річ, що европейській буржуазії треба за всяку ціну вдержати шляхетську Польщу, як барикаду перед соціяльною Революцією. Але діло в тому, що Польща гниє не зверха, а з коріня. І хоч деякий час буде латати своє животіння, все-ж таки кінець її близький. Сьогоднішний уряд рішуче немає на кому опертися, бо навіть виднійші представники буржуазної кляси відкидають всяку участь в державних справах. Так внутрішна, як і закордонна політика панської Польщі — висушили її, як сухітника і тому всіх огорнула безнадійність. Ніяка партія не хоче брати на себе керування державою і уряд находиться в руках звичайних добровольців, які служать за гроші і сяку-таку честь.

На днях відійшов від політичного й державного життя Польщі колишний начальник її і головний творець держави — Йосиф Пілсудскі. На засіданню ради міністрів, він заявив:

— Не бачу нічого чесного, не бачу нічого доброго. Моя віра захитана і з цею хвилею я перестав бути вояком. Зрікаюся сьогодня дотеперішнього свого уряду маршалка польської армії, бо не бажаю боронити банду...

На це одержав від уряду відповідь, що він, як карний член армії, не може зрікатися найвисшого становища — і влада взиває його взяти свої слова назад.

Пілсудскі спокійно заявив:

— Ваш уряд маю в .... (і тут сказав повністю польське слово, що починається на "д").

Розуміється, не дуже приємно було почути такі слова президентові держави і міністрам. Військовий міністер граф генерал Шептицкі звернув Пілсудскому увагу на — "негоноровосць", але одержав різку відповідь:

— З вами не говорю, бо ви є проститутка і хуліган...

Ген. Шептицкі виповів за це поєдинок Пілсудскому. Поєдинок відбувся в перших днях липня — але для обох безкровно. І Пілсудскі відійшов від всякого політичного й державного життя сьогоднішної Польщі, і ми віримо, що більше не повернеться. Не буде до чого. Можливо, що появиться в найбільш критичній хвилі, але тоді буде за пізно (як і тепер) і — взагалі навіть в це треба сумніватися.

Але Пілсудскі зробив тільки початок. В слід за ним потягнувся цілий ряд визначнійших державних діячів, головно з армії, як ген. Кшеміньскі, Матушевскі, Коса, Станіровскі та богато инших.

Тимчасом в міністерствах відбуваються постійні зміни. Міністри, по кількох днях своєї служби, просто утікають. Заявляють про свою нездібність працювати при кермі державою і — дають місце иншим. Зійшла Польща на петлюрівщину. Шукає нових міністрів майже газетними оголошеннями.

Недавно відвідала Варшаву румунська королівська пара. Так Галичина, як і Польща, була в той час стероризована, головно ті околиці, яким судилося бути близько зелізничого шляху Чернівці—Варшава. У всіх селах по цій лінії були розташовані польські полки, а цілий шлях берегла кавалєрія. Розуміється, не обійшлося без масових арештів, головно в Галичині. Легенди про атентат Українців на румунського короля й королеву — були готові ще 2 місяці перед їх приїздом. Все-ж таки підчас приїзду з Черновець до Львова, чверть години перед приїздом королівського потягу до Дністра, вилетів в воздух зелізний міст біля Галича, однак паровоз, що контролював дорогу і їхав все вперед, завважив зірваний міст і попередив королівський потяг. Довелося повертатися до Станиславова і об'їздити на Стрий — до Львова. Арештовано теж дві жінки в Станиславові на стації, які — нібито були вислані з Росії — з метою вбити румунську пару.

Але були випадки, що короля й королеву витали українські патріоти. Це переважно богатії-дуки та "народні провідники" на провінції, в роді снятинського попа — пароха А. Сімовича, попа Каляти з Кут, нач. суду Фірманюка, Комісара Левицького, трох снятинських дуків-міщан, Григ. Костинюка і ин. Иншими словами: Єдиний національний фронт українських патріотів забезпечений і на своїх представників в нас можуть бути горді не тільки грекокатолики, але й усі "громадяне" з під патріотичної поли Назарука. Бо висше згадані — їх однодумці і — співпартійники, та ще й з тої кляси, що вони.

Нам певно закинуть, що причеплюємо непотрібну латку до "тихих" — богувинних духа — народних діячів. Що-ж робити, як докази лізуть самі. Впрочім ми пишемо для інформацій робітництва і пишемо з чистою совістю. Бо ніхто не скаже, що робітник або селянин-соціяліст, чи то в Галичині, чи в иншім краю, бив поклони катам-королям, йшов на службу катам-панам, бив поклони у Варшаві, жебрав панської ласки в Парижі, або провокував перед поліцією невинних людей і культурні українські організації. В нас не було і не буде ніколи таких "перлів", як ота снятинська патріотична зграя в роді попів Сімовича і Каляти, в нас не було і не буде Яцкова, Твердохліба, Лаврука і Шикерика-Доникового, товаришів по радикальній партії Назарука, що були і є (крім вбитого Твердохліба) найвірнійшими слугами польських панів. Ніхто не чув і не вчує, щоб свідомий робітник або селянин-соціяліст йшли в Варшаву і жебрали ласки, як патріоти Др. Вол. Бачинський, Ф. Федорців і т. д. І ніколи не бачив та не побачить буржуазний Париж українського робітника й селянина, який витираючи панські передсінки, як Петрушевич, Витвицький, Панейко, Кость Левицький. І ніколи не тягнув і не буде тягнути український робітник з робітника криваві гроші на певну розтрату, на удержування дармоїдів і професійних політичних спекулянтів. І ніколи свідомий робітник не був провокатором та доносіїком перед буржуазною поліцією. Не було і не буде ніколи випадку, щоб робітництво боролося проти ворожих йому ідейно організацій при помочі поліції. І тому воно не вродило і не вродить ніколи, ані Стечишина, ані Федорціва, ані Бачинського.

В Галичині в цей час патріот Дм. Донцов бавиться в фашізм. Націоналісти — в колінно-приклонення перед Варшавою і — як видко й Букарештом. **А українські революціонери-комуністи й соціялісти гниють по тюрмах!** Гниють за свою чесність, ідейність і прямолінійність. За це — що борються а не клонять покірно голови, як патріоти всіх відтінків.

Тринайцять націоналістичних організацій і пятьдесятьшістьох найвиднійших галицьких патріотів — так світських людей, як і попів — внесли до польського сойму прохання удержавити приватні укр. школи. Але прохання це таке жалюгідне, що просто соромно читати. Рабська кров виливає на верх. Плазування перед дужчими панами — очевидне.

Вповні розуміємо роспучливий стан галицького шкільництва. Розуміємо вагу його удержавлення. Розуміємо, що до певної міри треба покищо користуватися навіть тим, що дасть й шляхетський уряд в замін за криваві податки, хоч знаємо, що він кромі тюрми не дасть більше нічого. Але ми були і будемо найбільшими ворогами всякого рабства та плазунства. З історії инших поневолених колись народів знаємо, що вони, в найтяжшій хвилі, були гордими і почували себе вільними духово та ніколи не рабськи не хилили голов своїх. Ірляндці теж домагалися в англійського уряду шкіл, але вони казали:

— Ви мусите дати! Нам належиться!

Чехи — більш пів століття виховували цілі покоління в приватних школах, але в австрійського уряду не жебрали ласки. Казали:

— Ми платимо податки, даємо рекрута, нам належаться повні права, як і Німцям! Не хочете дати — ми плакати не будемо, але заплачете ви.

А українські патріоти "домагаються" так:

— "Високий Сойме (Сенате)! Предкладаючи це прохання, вижидаємо хвилі, коли українська молодь посвятиться науковій праці в державних академічних школах. Українське громадянство вірить, що Високий Сойм (Сенат) заспокоїть ті прохання, сповняючи тим самим акт справедливости і творячи діло високої культури о тривких додатних наслідках"...

Так "домагаються" — власне просять, жебрають. І хіба-ж можна надіятися від ворогів чогось иншого, кромі викинених недогризків таким прохачам? В них-же ніякої віри, ні гордости, ні певности. "Дав бог Польщу і нас під нею — щож, треба просити"...

А впрочім, судіть самі. Ми навели точний уривок з прохання.

Українська дрібнобуржуазія тай вся патріотична братія служила вірно не тільки антанті, але й т. зв. "Лідзі Націй". Розуміється, очі видирали наші панки тому, хто посмів сказати, що все це блуд, брехня. Але прийшов день 14. марта 1923 — і розкрив правду. Патріоти, що ще 13. марта славословили улюблену антанту і плювали на робітничо-селянські республики, загорлали:

— Рабунок! Нас знасилували! Смерть антанті!

Тоді всі надії повернули на "Лігу Націй". Там вже певно дадуть їм Галичину. Писали протести, меморіяли, їздили, просили. Слухали пани, як і в Парижі, а одного дня — викинули українських патріотів з своєї "Ліги", яка нібито боронить інтереси поневолених народів. І знову патріоти — ось послухайте їх крик з "Укр. Прапору":

— "Нас не допущено на загальну конференцію ліги націй і цим самим "ліга" розкрила правдиве обличча. Коли ще хтось мав іллюзії, що ця міжнародна організація, як організація громадянська, у своїй політиці може дати нам державу, то ці ілюзії повинні тепер розвіятися. Коли хтось думав, що ця організація може стати виразницею свобідної опінії громадянства цілого світа, а своїм становищем до національно політичних проблем і своєю нутрішною організацією може подати приклад, як мають бути розвязані ті проблеми, і як мають бути уладжені взаїмні відносини між народами світа, той дуже помилявся"...

А хто-ж то "той" і "хтось"? Та-ж ті самі панки-підпанки, що пишуть оці слова тепер, і що 5 літ верещали про антанту й "Лігу Націй", а тепер плюють на неї. Опинилися за барієром панського парку. Антанта викинула, "Ліга Націй" викинула. А по Америці їздить "голова західноукраїнського товариства "Ліги Націй" Залізняк, засновує малі "Ліги" і — як все буває, збирає гроші на "Ліги".

Патріоти тепер говорять про "ілюзії" і ніби вчать когось, забуваючи, що другий поличник (зовсім слушний) одержали від світової буржуазії вони-ж самі. Бо свідоме робітництво й селянство ніколи не вірили в ласку панів з Парижа чи Женеви і все виступали проти них. А галицькі панки не тільки клонилися, не тільки плазували, але й здирали гроші, мовляв, будемо мати державу. І ось, за вірну службу панам — ще одна вдячність. На здоровля!

Але такої школи було потрібно. Вона відкрила очі тисячам, що блукали задурманені і вірили в брехливі — ласі слова дешевеньких патріотів.

Та життя — найбільший учитель!

В Галичині ждуть. Ждуть і певні, що близький час нового великодня, нового життя. Всі оті плазування перед Варшавою — і плазування у Відни — роблять самочинно самозванні "народні провідники" в імени українського народу. По правді-ж — найзапеклійшим ворогом їх, є той-же самий український народ. Трудові маси почали жити новим життям. Йде горяча підготовка до нових подій, які певно закрутяться. Патріотичний дурман вишумів. Очі мас звернені на Схід. Вони вірять в нове життя, яке перед ними і яке принесе волю — власну робітничо-селянську владу і певну смерть довголітним обманцям.

Ждуть терпеливо і — діждуться.

Звязок М.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ СВЯТО.

— "Від коли живу — не бачив, щоб так шанували Тараса. Не знаю, чи я на землі, чи на небі? Як помру, на тім світі (коли він тільки є) все перекажу Тарасові".

Так схвильовано сказав старий дідусь Іван Ядловський, що вже 42 роки сторожує біля могили Шевченка.

А переказати дійсно було що. З часу похорону Шевченкового, могила не бачила такої сили народу, що й не можна було скликати більше, бо йіде було на Тарасовій кручі стати. Була-б змога — вся робітничо-селянська Україна зійшлася-б сюди вшанувати память свого великого сина.

Але й без того свято відкриття памятника Тарасові набуває всеукраїнського значіння. Воно відгукнеться в серці кождого громадянина Радянської України. Воно блискавкою майне й за кордони наші.

Адже 62 роки могила чекала на цей памятник — і не могла дочекатися ані за часів панування ворожої поетові-революціонерові російської буржуазії, ані від лицемірної буржуазії української, що перевертала соціяльні гасла буйної поезії Шевченкової на гасла націоналістичні, гасла боротьби з "кацапами, Ляхами й Жидами", замість ясного, щирого, запального Тарасового закличку: "Бий панів!"

Буржуазія боялася Тарасової могили. Відомо, як місцеві поміщики скаржилися київському генерал-губернаторові, ніби-то в могилі позакопувані гайдамацькі ножі для майбутних протипанських повстанців.

І держала довгі роки панська зграя хрест на цій могилі. Переказують, ніби цар Олександер, коли 1885 року звернулись до його громадяне з проханням дозволити поставити памятника, відповів:

— "Он был крестьянин — довольно с него креста".

Так над усім селянством хотілося-б панам поставити хрест...

Не вдалося... Хрест став над могилою панської влади. Поростає вона вже бурянами й ніхто не прийде виполоти їх.

А трудящий нарід відразу поставив не одного, а тисячі памятників Тарасові. Адже чи знайдеться на Україні Рада, чи знайдеться клюб, сельбудинок, читальня, де-б не було портрета Тарасового поруч портретів Маркса і Леніна? Зайдіть у Центральний Комітет Комуністичної Партії (большевиків) України — і там побачите цю велику революційну трійцю.

Не спромоглася буржуазія за 60 років на памятник тому, чиє імя славою лунає далеко за межами України, кого знають всі культурні народи.

Спромоглися робітники і селяне. Незаможники-шевченківці (Шевченківським названо тепер бувший Канівський повіт) самі перші винесли постанову на своєму з'їзді: "Годі на могилі того, хто казав — *"молітесь правді на землі, а більш нікому не молітесь"*, хто навіть у "Заповіті" писав: *"я не знаю бога"* — стояти хресту, тому хресту, за яким ховалось панство, визискуючи трудящих, кажучи: "Терпіть во імя хреста, там десь на небі матимете нагороду, терпіть, а ми будемо на вашій шиї їздити".

Знято хрест селянами 1-го мая цего року в день пролєтарського всесвітного свята. За два місяці виготовано руками робітничими памятник, відремонтовано руками селянськими могилу, зроблено добрий прохід до неї.

І стоїть тепер могила Тарасова чистенька і гарненька, чагадуючи всім людям:

Так шанує Радянська влада народних героїв.

Рознесуть прочане цю вістку скрізь по Україні і радісно стрепенеться серце в кождого робітника і селянина — це ще одна перемога Радянської влади, ще одне всеукраїнське свято, що його запишуть наші діти в історію, згадуючи, як жили, що робили ми, їхні батьки, в часи Великої Пролєтарської Революції.

І прочитають: вони поставили урочисто памятник Тарасові, замість хреста, знака рабської покори.

С. Пилипенко.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЄНДАР

1. серпня 1881 р. жидівський погром в Ніжині.

1. серпня 1919 р. упадок радянського ладу на Угорщині.

1. серпня 1919 р. здобуття Берестя-Литовського.

2. серпня 1920 р. заснування тимчасового Ревкому Галичини.

3. серпня 1903 р. початок загального страйку в Київі.

3. серпня 1906 р. в Варшаві забито помічника генерал-губернатора Маркграфського.

3. серпня 1906 р. в Самарі забито бомбою губернатора Блока.

4. серпня 1789 р. скасовання кріпацького ладу у Франції та проголошено "Декларацію прав людини й громадянина".

4. серпня 1906 р. у відповідь на роспуск 1-ої Державної Думи проголошено загальний страйк в Петрограді.

4. серпня 1918 р. зачинення всіх буржуазних часописів на ввесь час горожанської війни.

4. серпня 1919 р. знесення радянської влади на Угорщині та заарештування народніх комісарів.

4. серпня 1920 р. видання Ц.В.К. і Раднаркому кодексу права для всієї У.С.Р.Р.

4. серпня 1920 р. здобуття Ковеля і Луцка.

4. серпня 1921 р. приїзд в Москву польської дипльоматичної місії.

5. серпня 1895 р. смерть Фрідріха Енгельса, одного з основників научкового соціялізму, найближчого помічника К. Маркса.

5. серпня 1904 р. 6-ий конґрес II Інтернаціоналу в Амстердамі.

5. серпня 1906 р. в Москві проголошено загальний страйк.

5. серпня 1917 р. арештованння Троцького і Луначарського.